

Uitbreiding HS Station Best

**Quicksan natuurwetgeving
Enexis**

14 juni 2023

Contact

HIELKE ALSEMGEEST
Adviseur ecologie

Arcadis Nederland B.V.
P.O. Box 220
3800 AE Amersfoort
The Netherlands

Contents

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
2	Projectgebied en ingreep	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgenomen ingreep	7
2.3	Afbakening effecten	7
3	Soortbescherming	9
3.1	Methodiek	9
3.2	Resultaten	9
3.3	Effecten	11
3.4	Toetsing	12
3.4.1	Beschermingscategorie relevante soortgroepen	12
3.1	Vervolg	14
3.1.1	Soortgericht onderzoek	14
4	Conclusie	15
	Colofon	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Enexis is voornemens om het hoogspanningsstation in Best uit te breiden. Op het huidige terrein moet daarvoor een gedeelte van het bosschage worden gekapt. Ter hoogte van het huidige bosschage worden nieuwe onderdelen van het hoogspanningsstation geïnstalleerd.

Bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen zijn negatieve effecten op beschermde natuurwaarden, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd), niet op voorhand uitgesloten. Arcadis is gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen. .

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt de huidige situatie van het projectgebied en de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op beschermde soorten waarbij de methodiek van de quickscan, de resultaten, de effecten op beschermde soorten en de toetsing in het kader van de Wnb zijn opgenomen. Hoofdstuk 3 behandelt de conclusie.

In bijlage A is het wettelijke kader van de soortenbescherming van de Wnb opgenomen.

2 Projectgebied en ingreep

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied betreft het terrein van Enexis ter hoogte aan de Ploegstraat in Best (provincie Noord-Brabant), zie Figuur 1 en Figuur 2. De huidige situatie van het projectgebied bestaat uit kort gemaaid grasland, verharding, vermogenstransformatoren, condensatorbank en een tweetal gebouwen. In Figuur 4 is een impressie van het projectgebied weergegeven. Ten noorden van het projectgebied is de golfbaan "Best Golf" gelegen, ten zuiden van het projectgebied ligt de A50. Ten oosten van het projectgebied ligt een groot waterlichaam en ten westen ligt een bedrijventerrein. Het bosschage op het terrein bestaat uit jonge bomen in rechte lijnen. Dit betreft een rechthoekig gebied met een afmeting van ongeveer 15 bij 20 meter. De ondergroei van het bosschage bestaat uit ruigte-kruiden en hoog opgaande grassen.

Figuur 1. Luchtfoto van het Enexis-terrein in Best met de plek waar we werkzaamheden gaan plaatsvinden.

Figuur 2. De ligging van het projectgebied (zwart belijning) en de plaats van de werkzaamheden (rode belijning).

Figuur 3. Impressie van het terrein op het HS-station Best.

Figuur 4. Impressie van het bosschage waar de werkzaamheden plaats gaan vinden.

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Het voornemen is om het bosschage in het projectgebied te kappen voor het bouwen nieuwe onderdelen van HS-station.

Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit:

- Bouwrijp maken van het terrein
- Kapwerkzaamheden
- Bouwen van de nieuwe onderdelen

Planning

De planning is op dit moment onbekend. Daarom is als uitgangspunt genomen dat de werkzaamheden jaarrond kunnen plaatsvinden.

2.3 Afbakening effecten

Hieronder worden de mogelijke effecten op beschermde soorten door de geplande werkzaamheden genoemd. Er is onderscheid gemaakt tussen effecten die worden veroorzaakt door de realisatie van de maatregelen (realisatiefase) en effecten als gevolg van het gebruik van de nieuwe situatie (gebruiksfase).

In de realisatiefase worden effecten verwacht als gevolg van het realiseren van de maatregelen. Hiervoor is onder andere de inzet van materieel, zoals graafmachines en vrachtwagens, noodzakelijk:

Realisatiefase:

- Oppervlakteverlies van leefgebieden of groeiplaatsen;
- Doden of verwonden;
- Mechanische effecten (bijvoorbeeld heen en weer rijden (planten));
- Geluid;
- Licht;
- Trilling;
- Optische prikkels (bijvoorbeeld aanwezigheid mensen);
- Vermesting en verzuring (bijvoorbeeld door stikstof uit de lucht);
- Versnippering.

Gebruiksfase:

- Permanent oppervlakte verlies van leefgebieden of groeiplaatsen.

3 Soortbescherming

3.1 Methodiek

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. In een kilometerhok rondom het projectgebied is onderzocht welke soorten zijn waargenomen. Daarnaast is door middel van www.verspreidingsatlas.nl onderzocht of het projectgebied binnen het verspreidingsgebied van beschermde soorten ligt.

Het veldbezoek is uitgevoerd door Hielke Alsemgeest (ecoloog bij Arcadis), op 14 juni 2022. De weersomstandigheden waren zonnig, 25°C en een windkracht van 3 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

Bij (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten is vervolgens bepaald of negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden aan de orde zijn. Indien negatieve effecten uitgesloten zijn, zijn verdere vervolgstappen niet nodig. Indien wel sprake is van een negatief effect is getoetst of, en zo ja, welke verbodsbepaling van de Wnb overtreden worden. Hieruit volgt een beschrijving van vervolgstappen die getroffen moeten worden om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen.

3.2 Resultaten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het projectgebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van projectgebied zijn geen waarnemingen bekend beschermde soorten (NDFF). Op basis van de verspreidingsatlas worden geen beschermde flora verwacht (verspreidingsatlas.nl).	Aanwezigheid van beschermde flora is binnen het projectgebied uitgesloten
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn in ondergroei van het bosschage alleen opgaande ruigte kruiden en grassen waargenomen. De vegetatie is erg dicht en zijn geen openplaatsen aanwezig. Groeiplaatsen van beschermde soorten zijn binnen het projectgebied niet aangetroffen.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van broedvogels zoals boomkruiper, blauwe reiger, ekster en fitis (NDFF).	Binnen het projectgebied zijn nestlocaties en foerageergebied van broedvogels met jaarrond beschermd nest niet uitgesloten
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende broedvogels waargenomen zoals gaai, boomklever en houtduif. In het rechthoekige stuk met bomen zijn tijdens het broedseizoen geen nesten waargenomen, maar doordat de bomen in blad staan zijn nesten niet goed zichtbaar en kunnen niet worden uitgesloten. Gelet op de zeer groene omgeving en de beperkte omvang van stuk met bomen is het uitgesloten dat het projectgebied essentieel foerageergebied vormt.	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van buizerd (NDFF). <i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen broedvogels met jaarrond beschermd nest waargenomen. Omdat de bomen vrij ver uit elkaar staan konden ze vanaf de grond af goed worden geïnspecteerd. Tijdens deze inspectie, tijdens het broedseizoen, zijn horsten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest niet aangetroffen. Het projectgebied is daarnaast ongeschikt als nestplaats door de sterk menselijke aanwezigheid, daarnaast zijn de bossen om het projectgebied geschikter als broedplaats voor broedvogels met jaarrond beschermd nest. Door de aanwezigheid van ruigte vegetaties in het te kappen bosschage vormt dit mogelijk foerageergebied voor roofvogels en uilen. In de directe omgeving van het projectgebied zijn ten oosten en ten westen meer geschiktere graslanden/bossen aanwezig welke ook geschikt zijn als alternatief foerageergebied.	Binnen het projectgebied zijn nestlocaties van broedvogels met jaarrond beschermd nest uitgesloten. Het projectgebied is mogelijk wel geschikt als incidenteel foerageergebied voor verschillende roofvogels of uilen.
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van bunzing, konijn en ree (NDFF). Het projectgebied ligt ook binnen het verspreidingsgebied van wezel, hermelijn, boommarter, steenmarter en vos (verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn sporen van konijnen waargenomen (holen, keutels). Binnen het projectgebied (het te kappen stuk met bomen) zijn geen gebouwen aanwezig, enkel kort gemaaid gras. De vegetatie onder de bomen is wat rommeliger en meer opgaand. Daarnaast zijn er enkele takkenhopen (zie figuur 3). Naast konijnen is het gebied daarom in potentie geschikt voor kleine marterachtigen (zoals hermelijn, bunzing en wezel (niet vrijgesteld door de provincie Noord-Brabant). Bovendien is na het bezoek 200m buiten het terrein een waarneming van hermelijn gedaan. De aanwezigheid van kleine marterachtigen kan daarom niet worden uitgesloten.	Aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren zoals konijnen en muisachtigen is binnen het projectgebied niet uitgesloten. Daarnaast is het mogelijk dat kleine marterachtigen van het terrein gebruik maken.
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen (NDFF). Het projectgebied ligt wel binnen het verspreidingsgebied van laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> De bomen in het projectgebied (ruwe berk en Amerikaanse eik) zijn mogelijk dik genoeg om schuil- en/of zomer/winter verblijfplaatsen voor vleermuizen te herbergen. Maar doordat de bomen tijdens het veldbezoek in blad stonden is niet met zekerheid uitgesloten dat ergens een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen aanwezig is. Verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn in het projectgebied niet uitgesloten. Het projectgebied is daarnaast geschikt als foerageergebied. In de directe omgeving van het projectgebied zijn alternatieve foerageergebieden aanwezig in de vorm van graslanden, bossen en boven de aangrenzende plas. De bomen in het projectgebied vormen een lijnvormig element, maar doordat in de omgeving diverse lijnvormige groenstructuren aanwezig waarlangs gevlogen kan worden. Het is daarom uitgesloten dat het projectgebied een essentiële functie als vliegroute heeft.	Binnen het projectgebied zijn verblijflocaties en foerageergebied voor vleermuizen niet uitgesloten. Vliegroutes voor vleermuizen zijn wel uitgesloten.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen (NDFF). Het projectgebied ligt wel in de omgeving van bekend leefgebied van de hazelworm (verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van reptielen waargenomen. Binnen het projectgebied zijn diverse takkenhopen waargenomen en is een onderlaag met blad en takken aanwezig welke geschikt habitat vormt voor de hazelworm. Maar omdat de dichtstbijzijnde locatie van hazelwormen minimaal 10 kilometer ten noorden van het projectgebied is gelegen, het projectgebied ingeklemd is tussen de woonkernen van Eindhoven en Best en geen groene verbindingzones tussen deze locatie en het projectgebied is aanwezigheid van hazelworm in het projectgebied uit te sluiten.	Binnen het projectgebied is aanwezigheid van beschermde reptielen uitgesloten.
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën soorten (NDFF). Het projectgebied ligt wel binnen het verspreidingsgebied van bastaardkikker, heikikker en rugstreeppad en kamsalamander (verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> Binnen het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor geschikt voortplantingswater voor amfibieën is uitgesloten. Het ruige grasland in het projectgebied is mogelijk ook geschikt als marginaal landhabitat voor algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker. Buiten het projectgebied liggen meerdere grotere wateren die geschikt zijn voor algemene amfibieën. Specifieke biotopen zoals pionier omstandigheden of verlandingsvegetaties voor o.a. heikikker, rugstreeppad en kamsalamander lijken te ontbreken. Daarnaast komen deze soorten in de directe omgeving niet voor en worden op basis van verspreiding en habitat heikikker, rugstreeppad en kamsalamander uitgesloten.	Het projectgebied is mogelijk geschikt als winterhabitat en verblijfplaats voor algemeen voorkomende amfibieën.
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Door het ontbreken van oppervlaktewater in het projectgebied zijn leefgebied of aanwezigheid van vissen op voorhand uitgesloten.	Binnen het projectgebied zijn vissen uitgesloten.
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden (NDFF). <i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen (beschermde) ongewervelden gezien en geschikt leefgebied ontbreekt.	Het is uitgesloten dat het projectgebied functioneel leefgebied vormt.

3.3 Effecten

In Tabel 2 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 3.

Tabel 2. Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Beschrijving van mogelijke effecten	Effect?
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen worden mogelijk broedende vogels verstoord door geluid en trillingen. Vernieling of beschadiging van nestplaatsen, eieren of legsel van broedvogels zonder jaarrond beschermd nest is mogelijk wanneer broedende vogels worden gestoord door werkzaamheden. Nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd is de plaats waar het gebouw wordt geplaatst niet meer geschikt als foerageer en leefgebied.	Ja
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<i>Boomvalk, sperwer en steenuil</i> Tijdens de werkzaamheden kan het werkgebied en directe omgeving verstoord worden en deze worden dan tijdens het foerageren gemeden. Aangezien in de omgeving meer dan voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is, is van verstoring geen sprake. De werkzaamheden leiden wel tot aantasting van foerageergebied van broedvogels met een jaarrond beschermd nest. Na het uitvoeren van de werkzaamheden is het werkgebied niet opnieuw geschikt als foerageergebied.	Nee
Grondgebonden zoogdieren	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verwonden en doden van onder andere algemeen voorkomende soorten en kleine marterachtigen en aantasting van verblijfplaatsen bij alle werkzaamheden. Tevens zal foerageergebied verdwijnen van deze soorten door het nieuw te plaatsen gebouw.	Ja
Vleermuizen	Bij het uitvoeren van alle werkzaamheden na zonsondergang en voor zonsopkomst, is mogelijk sprake van verstoring van foeragerende vleermuizen. Voor de duur van de werkzaamheden is het werkgebied tijdelijk minder geschikt als foerageergebied. Aangezien in de omgeving meer dan voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is, is van verlies van foerageergebied geen sprake. De werkzaamheden leiden ook niet tot permanente aantasting van foerageergebied van vleermuizen. De werkzaamheden leiden ook niet tot aantasting of verdwijnen van lijnvormige elementen die kunnen fungeren als vliegroute. De kapwerkzaamheden leiden mogelijk tot vernietigen van verblijfplaatsen voor vleermuizen.	Ja
Amfibieën	<i>Algemeen voorkomende soorten</i> De werkzaamheden leiden mogelijk tot verwonden en doden van algemeen voorkomende soorten en aantasten van leefgebied.	Ja

3.4 Toetsing

3.4.1 Beschermingscategorie relevante soortgroepen

In onderstaande tabel is per soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3 Beschermingscategorie van de relevante soorten

Beschermingscategorie	Soort(groep)
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd)
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën (vrijstelling) en kleine marterachtigen

Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën, zie Bijlage A. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.4.2.

3.4.1.1 Overtreding verbodsbepalingen

In Tabel 4, Tabel 5 en Tabel 6 is per soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden.

Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

In Tabel 4 is de soortgroep opgenomen die in het kader van de Vogelrichtlijn beschermd is en waar effecten op te verwachten zijn. Gelet op de effecten vindt mogelijk overtreding plaats van artikel 3.1 lid 1, lid 2 en lid 4 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden is artikel 3.1, lid 3 (dit gaat over eieren rapen) van de Wnb niet van toepassing. Artikel 3.1, lid 4 is niet van toepassing op broedvogels zonder jaarrond beschermd nest. Geschikte broedlocaties voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest zijn in de omgeving van het projectgebied voldoende alternatieven aanwezig. De aangetroffen algemene broedvogels zijn overal in de omgeving van het projectgebied aanwezig en door de voorgenomen ingreep zal dus geen afbreuk op de lokale populatie plaats vinden, waardoor artikel 3.1 lid 5 niet is opgenomen in de tabel.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X			Alle werkzaamheden in het projectgebied tijdens het broedseizoen
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

In Tabel 5 is de soortgroep opgenomen die in het kader van de Habitatrichtlijn beschermd is en waar effecten op te verwachten zijn. De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot effecten op vleermuizen. Van deze soortgroep zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig en derhalve is artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 van toepassing als gevolg van de werkzaamheden. Artikel 3.5 lid 5 is alleen van toepassing op planten.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1/5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X	Alle werkzaamheden in het projectgebied
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.					

In Tabel 6 is de soortgroep opgenomen die in het kader van de Andere soorten beschermd is en waar effecten op te verwachten zijn. De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot effecten op kleine marterachtigen. Van deze soortgroep zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig en derhalve is artikel 3.10 lid a en b van toepassing als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 6: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	C	Als gevolg van
Kleine marterachtigen	X	X		Alle werkzaamheden in het projectgebied
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen				

3.1 Vervolg

In deze paragraaf zijn een aantal vervolgstappen beschreven. Het gaat hierbij om soortgericht onderzoek waar mogelijk maatregelen uit volgen, mitigerende maatregelen waarvan al bekend is dat deze genomen moeten worden en zorgplichtmaatregelen.

3.1.1 Soortgericht onderzoek

Op basis van de quickscan kan de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten/soortgroepen niet worden uitgesloten. Omdat bij uitvoering van de werkzaamheden sprake kan zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd voordat beoordeeld kan worden of negatieve effecten uitgesloten kunnen worden en welke maatregelen noodzakelijk zijn.

Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest

- **Maatregel:** Voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:
 - Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
 - Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.
- **Onderzoek:** niet aan de orde.
- **Ontheffing:** niet mogelijk. Voorgenoemde maatregel moet genomen worden.

Vleermuizen

- **Onderzoek:** voer een inventarisatie uit als er geen bladeren aan de bomen zitten om te zoeken naar geschikte verblijfplaatsen.
- **Ontwerpaanpassing mogelijk:** spaar de bomen met geschikte verblijfplaatsen.
 - **Maatregel:** voorkom verstoring ter hoogte van de verblijfplaatsen door te werken buiten de periode na zonsondergang en voor zonsopkomst.
- **Ontwerpaanpassing niet mogelijk:**
 - **Onderzoek:** voer gericht onderzoek uit volgens landelijke vigerende protocol naar functie van verblijfplaats.
 - **Maatregelen:** voorkom verstoring door te werken buiten de periode na zonsondergang en voor zonsopkomst, en afhankelijk van de resultaten van het onderzoek.
 - **Ontheffing** is nodig als verblijfplaats wordt aangetast.

Kleine marterachtigen

- **Maatregel:** Voor kleine marterachtigen dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:
 - Voer werkzaamheden buiten de gevoelige periode van kleine marterachtigen uit (september-maart).
 - Indien het niet mogelijk is om buiten de gevoelige periode te werken: maak het projectgebied voorafgaand aan het actieve seizoen ongeschikt en houd deze ongeschikt totdat de werkzaamheden zijn afgerond.
- **Onderzoek:**
 - Voer onderzoek uit of het projectgebied daadwerkelijk door kleine marterachtigen wordt gebruikt als foerageergebied of verblijfplaatsen.
 - Onderzoek het projectgebied m.b.v. marterkisten, sporenbuizen en cameravallen gedurende 6 weken in de periode maart – augustus (of een verdubbeling hiervan in de periode september – februari).
- **Ontheffing:** Afhangelijk van de uitkomsten van het onderzoek.

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

De Wnb kent een algemene zorgplicht (Artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan.

- **Maatregelen:**
 - Maai en/of snoei voorafgaand aan de werkzaamheden de nog aanwezige vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden.
 - Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting uit. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet opgesloten tussen de werkzaamheden.

4 Conclusie

Binnen het projectgebied zijn beschermde soorten aanwezig of zijn op basis van het veldonderzoek niet volledig uit te sluiten. Voor de kleine marterachtigen en vleermuizen dient aanvullend onderzoek uit te wijzen of de werkzaamheden een negatief hebben op de aanwezige verblijfplaatsen. Mitigerende maatregelen voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en - amfibieën dienen in acht te worden genomen alvorens de uitvoering van de werkzaamheden.

Kader Wet natuurbescherming; soortenbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2).
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.
- Een bestendig gebruik.
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. In de provincie Noord-Brabant geldt algemene vrijstelling verleend voor:

Zoogdieren		
Rosse woelmuis	Egel	Ree
Aardmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Gewone bosspitsmuis
Bosmuis	Veldmuis	Haas
Dwergmuis	Vos	Huisspitsmuis
Dwergspitsmuis	Woelrat	Konijn
Ondergrondse woelmuis		
Amfibieën		
Bruine kikker		
Gewone pad		
Kleine watersalamander		
Meerkikker		
Middelste groene kikker		

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de [andere beschermde soorten](#), gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: ([art 3.10 lid 2](#)):

1. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
2. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
4. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
5. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
6. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
7. In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

Colofon

VERVANGING 380 KV VERMOGENSTRANSFORMATOR GEERTRUIDENBERG
QUICKSCAN NATUURWETGEVING

CLIENT

TenneT TSO

AUTHOR

Hielke Alsemgeest

OUR REFERENCE

D10041484:51

DATE

14 October 2021

About Arcadis

Arcadis is the leading global Design & Consultancy firm for natural and built assets. Applying our deep market sector insights and collective design, consultancy, engineering, project and management services we work in partnership with our clients to deliver exceptional and sustainable outcomes throughout the lifecycle of their natural and built assets. We are 27,000 people, active in over 70 countries that generate €3.3 billion in revenues. We support UNHabitat with knowledge and expertise to improve the quality of life in rapidly growing cities around the world.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

P.O. Box 220
3800 AE Amersfoort
The Netherlands

T [+31 \(0\)88 4261261](tel:+3120884261261)

Arcadis. Improving quality of life

Connect with us

[arcadis-nederland](https://www.arcadis-nederland.nl)

[arcadis_nl](https://twitter.com/arcadis_nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.ArcadisNetherlands.nl)